

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ СТАТИСТИКИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету
статистики України
23.12.2011 № 395
(зі змінами, затвердженими
наказом Держстату України
від 06.11.2013 № 340)

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПОЛОЖЕННЯ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО СТАТИСТИЧНОГО СПОСТЕРЕЖЕННЯ
«УМОВИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ»

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Умови праці на підприємствах» визначають порядок організації та проведення зазначеного обстеження, розробки і поширення його результатів.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики всіх рівнів, фахівцями центральних і територіальних органів виконавчої влади, а також державних, громадських, наукових організацій та установ, іншими зацікавленими користувачами.

Методологічні положення схвалено Комісією з питань удосконалення методології та звітної документації Державного комітету статистики України (протокол від 22 грудня 2011р. № 18) зі змінами, схваленими комісією з питань удосконалення методології та звітної документації (протокол від 13 вересня 2013 р. № 9).

Методологічні положення підготували фахівці департаменту статистики праці Державного комітету статистики України:

Сеник І.В. – директор департаменту статистики праці;

Когут О.П. – начальник відділу статистики соціально-трудоових відносин.

Державний комітет статистики України

- адреса: вул. Шота Руставелі, 3, м. Київ, 01023, Україна
- телефони: 287-65-22, 234-12-24, 287-13-33
- факс: 235-37-39
- електронна пошта: labour@ukrstat.gov.ua

ЗМІСТ

	стор.
Передмова.....	4
Визначення термінів і основних понять	5
1. Загальні положення.....	6
2. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державного статистичного спостереження.....	7
2.1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження.....	7
2.2. Інструментарій державного статистичного спостереження.....	8
2.3. Програма державного статистичного спостереження.....	9
2.4. Методологія формування показників щодо стану умов праці.....	9
3. Основні етапи проведення державного статистичного спостереження.....	11
3.1. Формування сукупності звітних одиниць державного статистичного спостереження	11
3.2. Організація робіт щодо збору й обробки інформації	13
3.3. Розробка та поширення результатів державного статистичного спостереження	13
Література.....	15
Додатки.....	16

Передмова

Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Умови праці на підприємствах» (далі – Методологічні положення) визначають порядок організації та проведення зазначеного обстеження, розробки і поширення його результатів. Також вони вміщують порядок і принципи формування сукупності звітних одиниць, охоплених державним статистичним спостереженням із цього питання.

У межах покладених на статистичні органи функцій Держкомстат України є розробником методології та інструментарію (форми звітності та інструкції щодо їх заповнення) для проведення цього обстеження. При підготовці Методологічних положень ураховано положення національної законодавчої бази, а також досвід статистичних організацій інших країн щодо проведення аналогічних обстежень.

Методологічні положення призначені для використання працівниками органів державної статистики всіх рівнів, фахівцями центральних і територіальних органів виконавчої влади, а також державних, громадських, наукових організацій і установ, іншими зацікавленими користувачами.

Визначення термінів і основних понять

Для цілей цього Методологічного положення терміни вживаються у значеннях, визначених глосарієм до плану статистичного спостереження та Положенням про Реєстр статистичних одиниць, а також у такому значенні:

Атестація робочих місць за умовами праці – комплексна оцінка всіх факторів виробничого середовища і трудового процесу, супутніх соціально-економічних факторів, що впливають на здоров'я та працездатність працівників у процесі трудової діяльності.

Гранично допустима концентрація – концентрація, яка при щоденній (крім вихідних днів) роботі протягом 8 год. за час усього робочого стажу не може викликати захворювань або відхилень у стані здоров'я, що виявляються сучасними методами досліджень у процесі роботи або у віддалені періоди життя теперішнього і наступних поколінь.

Гранично допустимий рівень виробничого фактора – рівень виробничого фактора, дія якого при роботі встановленої тривалості за час усього трудового стажу не призводить до травми, захворювання чи відхилення у стані здоров'я в процесі роботи або у віддалені періоди життя теперішнього і наступних поколінь.

Регіони – Автономна Республіка Крим, 24 області, міста Київ та Севастополь.

Умови праці – сукупність факторів виробничого середовища, що впливають на здоров'я і працездатність людини в процесі праці.

Шкідливі умови праці – умови та характер праці, при яких унаслідок порушення санітарних норм і правил можливий вплив небезпечних і шкідливих факторів виробничого середовища у вимірах, що перевищують гігієнічні нормативи, і психофізіологічні фактори трудової діяльності, що викликають функціональні зміни в організмі та можуть призвести до стійкого зниження працездатності або порушення здоров'я працівників.

Перелік скорочень

ГДК	Гранично допустима концентрація
ГДР	Гранично допустимий рівень виробничого фактора
ГУРС	Головне управління регіональної статистики
ГУС	Головне управління статистики
ЄДРПОУ	Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України
КВЕД	Класифікація видів економічної діяльності
КЕОІ	Комплекс електронної обробки інформації
КОАТУУ	Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України
КОПФГ	Класифікація організаційно-правових форм господарювання
ОВД	Основний вид економічної діяльності
ОПСП	Обстеження підприємств із питань статистики праці
Р(М)ВС	Районний (міський) відділ статистики
РСО	Реєстр статистичних одиниць

1. Загальні положення

Ці Методологічні положення визначають порядок організації та методологію проведення державного статистичного спостереження «Умови праці на підприємствах» (далі – обстеження УПП), порядок розробки і поширення його результатів, принципи формування сукупності звітних одиниць.

Методологічні положення ґрунтуються на нормах Господарського кодексу України, Цивільного кодексу України, законів України «Про інформацію», «Про державну статистику», «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», Указу Президента України від 06.04.2011 № 396/2011 «Про Державну службу статистики України», постанови Кабінету Міністрів України від 22.01.1996 № 118 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 22.06.2005 № 499) «Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України», наказів Держкомстату від 21.12.2009 № 481 «Про затвердження Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств» і від 29.12.2009 № 498 «Про затвердження структури плану статистичного спостереження та глосарія до нього».

Програма обстеження УПП та методологія визначення показників розроблені з урахуванням вимог національної законодавчо-нормативної бази у цій сфері.

Зокрема, методологічні питання проведення обстеження регламентують закони України «Про охорону праці», «Про пенсійне забезпечення», «Про відпустки», постанови Кабінету Міністрів України від 17.11.1997 № 1290 «Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці», від 16.01.2003 № 36 «Про затвердження списків виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах» та від 01.08.1992 № 442 «Про порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці», а також відповідні накази та розпорядження Міністерства соціальної політики України та Міністерства охорони здоров'я України.

Оцінка стану умов праці здійснюється на підставі результатів проведеної атестації робочих місць за умовами праці, результати якої відображаються в картах умов праці робочих місць, у санітарному паспорті цеху (дільниці, виробництва).

Обстеження підприємств щодо стану умов праці, пільг і компенсацій за роботу зі шкідливими умовами праці в Україні запроваджено з 1991 року. Обстеження проводиться станом на 31 грудня звітного року: до 2005 року щорічно, починаючи з 2005 року – один раз на два роки.

2. Методологічні та практичні етапи організації та проведення державного статистичного спостереження

2.1. Мета й основні характеристики державного статистичного спостереження

Метою проведення обстеження УПП є отримання статистичної інформації про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці.

Основними принципами організації спостереження є забезпечення можливості:

- 1) використання єдиної статистичної методології розробки показників для можливості порівняння з показниками інших статистичних спостережень;
- 2) узагальнення показників за місцем здійснення діяльності одиниці спостереження (прикладання праці найманих працівників).

Результатом проведення державного статистичного спостереження є первинна й узагальнена інформація, яку використовують для відстеження обсягів і динаміки основних показників щодо кількості працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, а також кількості працівників, яким за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці надаються (встановлено) додаткові відпустки, скорочений робочий тиждень, доплати, інші пільги й компенсації, а також пенсії на пільгових умовах як у цілому по країні, так і в розрізі регіонів та видів економічної діяльності.

Державне статистичне спостереження «Умови праці на підприємствах» має такі основні характеристики:

- **Вид державного статистичного спостереження:**
за ступенем охоплення одиниць: несуцільне основного масиву;
за часом реєстрації даних: періодичне.
- **Організаційна форма державного статистичного спостереження:**
статистична звітність.
- **Спосіб державного статистичного спостереження:** документальний облік.
- **Одиниця державного статистичного спостереження:** місцева одиниця (підприємство або його відокремлений підрозділ).
- **Звітна (облікова) одиниця (респондент державного статистичного спостереження):** юридична особа або відокремлений підрозділ юридичної особи.
- **Органи, які здійснюють державне статистичне спостереження:** Держкомстат України, територіальні органи державної статистики.
- **Місце проведення державного статистичного спостереження:** Автономна Республіка Крим, області, м. Київ та м. Севастополь.
- **Національні класифікації, що використовуються при проведенні державного статистичного спостереження:** Класифікація видів економічної діяльності (КВЕД); Класифікатор об'єктів адміністративно-

територіального устрою України (КОАТУУ); Класифікація організаційно-правових форм господарювання (КОПФГ).

2.2. Інструментарій державного статистичного спостереження

Державне статистичне спостереження «Умови праці на підприємствах» (код 0133005 згідно з планом державних статистичних спостережень) проводиться за показниками форми № 1-ПВ (умови праці) (один раз на два роки) «Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці» (далі – ф.№ 1-ПВ (умови праці) на основі інструкції щодо її заповнення [10].

Підставою для складання звіту за формою № 1-ПВ (умови праці) є первинні облікові документи підприємства:

- наказ (розпорядження) про прийняття на роботу (форма № П-1);
- особова картка працівника (форма № П-2);
- наказ (розпорядження) про надання відпустки (форма № П-3);
- наказ (розпорядження) про припинення трудового договору (контракту) (форма № П-4), а також накази про проведення атестацій робочих місць за умовами праці, про затвердження переліку робочих місць, виробництв, професій і посад з пільговим пенсійним забезпеченням працівників, карта умов праці робочого місця, документи бухгалтерського обліку та інші документи, передбачені чинним законодавством [6].

Звіт складають юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи (далі – підприємства), визначені за переліком органів державної статистики, без виділення структурних підрозділів.

Звіт, поданий респондентом у паперовому або електронному вигляді не пізніше терміну, зазначеного на формулярі, опрацьовується органом державної статистики за місцем здійснення діяльності респондента.

Звіт за ф.№ 1-ПВ (умови праці) складається з двох розділів. Розділ I включає показники стосовно кількості працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам у цілому на підприємстві, а також по кожному зі шкідливих факторів; кількості працівників служби охорони праці, а також дати останньої атестації робочих місць за умовами праці. У розділі II зазначеної форми відображається інформація щодо кількості працівників, яким за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці надаються (встановлено) додаткові відпустки, скорочений робочий тиждень, доплати за умови праці, молоко або інші рівноцінні харчові продукти, лікувально-профілактичне харчування, а також стосовно кількості працівників, які мають право на пенсії на пільгових умовах. Зазначена інформація розробляється за окремими видами економічної та промислової діяльності та регіонами.

Інструментарій для проведення обстеження УПП розміщено на веб-сайті Державної служби статистики України. Терміни проведення спостереження

визначаються планом державних статистичних спостережень, який затверджується нормативними актами Кабінету Міністрів України.

2.3. Програма державного статистичного спостереження

У рамках обстеження УПП передбачено отримання даних щодо найменування, місцезнаходження (юридичної адреси), адреси здійснення економічної діяльності звітної (облікової) одиниці.

Програма обстеження УПП включає питання стосовно:

- облікової кількості працівників на кінець звітного року;
- кількості працівників, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам (за результатами атестації робочих місць за умовами праці) у цілому на підприємстві;
- кількості працівників, що працюють в умовах перевищення гранично допустимих рівнів і концентрації: шкідливих хімічних речовин, пилу переважно фіброгенної дії, вібрації, шуму, інфразвуку, ультразвуку; неіонізуючих випромінювань (радіочастотного діапазону, діапазону промислової частоти, оптичного діапазону (лазерного випромінювання), біологічних факторів, мікроклімату в приміщенні (температури, швидкості руху, вологості повітря, інфрачервоного випромінювання), температури зовнішнього повітря або атмосферного тиску, важкості праці, робочої пози, напруженості праці;
- кількості працівників молодше 18 років;
- кількості працівників, зайнятих на роботах, що заборонені чинними законодавчими актами про охорону праці, працюючих у три- та чотиризмінному режимі;
- кількості працівників служб охорони праці;
- дати останньої атестації робочих місць за умовами праці;
- кількості працівників, яким за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці надаються (встановлено): додаткові відпустки, скорочений робочий тиждень, доплати за умови праці, безкоштовно молоко або інші рівноцінні харчові продукти, безкоштовно лікувально-профілактичне харчування;
- кількості працівників, яким за особливий характер праці надаються (встановлено) додаткові відпустки;
- кількості працівників, які мають право на пенсії на пільгових умовах відповідно до Закону України «Про пенсійне забезпечення» [4].

2.4. Методологія формування показників щодо стану умов праці

Відповідно до Закону України «Про охорону праці» [2] та Гігієнічної класифікації праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я СРСР від 12.08.1986 № 4137-86 [5], визначено, що шкідливий виробничий фактор – це фактор, вплив якого на працівника за певних умов призводить до захворювання або

зниження працездатності. Залежно від рівня і тривалості дії шкідливий виробничий фактор може стати небезпечним.

Шкідливими виробничими факторами є:

- фізичні фактори: температура, вологість, швидкість руху повітря, атмосферний тиск, вібрація, шум, інфразвук, ультразвук; неіонізуючі випромінювання;

- хімічні фактори: шкідливі хімічні речовини;

- фактори трудового процесу: важкість праці, напруженість праці, робоча поза.

Оцінку стану умов праці здійснюють на підставі результатів проведеної атестації робочих місць за умовами праці (санітарно-гігієнічні дослідження факторів виробничого середовища та трудового процесу), результати якої відображають у картах умов праці на кожне враховане робоче місце або групу аналогічних місць, та затвердженого наказом керівника переліку робочих місць, професій, робіт і посад на підприємстві, зайнятість працівників у яких за результатами атестації робочих місць за умовами праці дає право на пільги та компенсації за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці [6].

Атестацію проводять на підприємствах незалежно від форм господарювання, де технологічний процес, використовуване обладнання, сировина та матеріали є потенційними джерелами шкідливих і небезпечних виробничих факторів, що можуть несприятливо впливати на стан здоров'я працівників, а також на їхніх нащадків як тепер, так і в майбутньому [6].

За результатами атестації складають переліки [6]:

робочих місць, виробництв, робіт, професій і посад, працівникам яких підтверджено право на пільги та компенсації, передбачені законодавством;

робочих місць, виробництв, робіт, професій і посад, працівникам яких пропонується встановити пільги та компенсації за рахунок коштів підприємства відповідно до чинного законодавства.

Стан умов праці характеризують такі показники:

• Кількість працівників, зайнятих в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам. Сюди враховуються працівники, що працюють на робочих місцях, де хоча б один шкідливий виробничий фактор перевищує ГДК або ГДР, установлені санітарно-гігієнічними нормами відповідно до Гігієнічної класифікації праці, затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я СРСР від 12.08.86 № 4137-86.

Працівники, які працюють в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам, ураховуються по кожному шкідливому виробничому фактору окремо. Один і той самий працівник може бути врахований у звіті за кількома рядками, якщо на нього одночасно впливає ряд шкідливих факторів. Водночас у загальну кількість зайнятих у несприятливих умовах кожен працівник ураховується тільки один раз незалежно від кількості небезпечних і шкідливих виробничих факторів, що на нього впливають.

• Кількість працівників, які відповідно до чинного законодавства (закони України «Про відпустки», «Про пенсійне забезпечення», інші нормативно-

правові акти) отримують пільги чи компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці.

Облік таких працівників здійснюється згідно із затвердженими відповідними нормативними актами Списками виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників у яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу зі шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці (додаток № 1, додаток № 2 до постанови КМУ від 17.11.1997 № 1290), Списками виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість у яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах (Список № 1, Список № 2).

- Кількість працівників служб охорони праці.

Ураховуються працівники служб охорони праці та/або працівники з відповідною підготовкою, на яких відповідно до статті 15 Закону України «Про охорону праці» покладено виконання функцій спеціалістів з охорони праці [2]. Показник наводиться із загальної облікової кількості штатних працівників на 31 грудня звітного року.

- Дата останньої атестації робочих місць, проведеної на підприємстві згідно з Порядком проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.1992 № 442, та відповідно до затвердженого на підприємстві графіка атестації робочих місць [6].

3. Основні етапи проведення державного статистичного спостереження

3.1. Формування сукупності звітних одиниць державного статистичного спостереження

Формування сукупності звітних одиниць (респондентів) для обстеження УПП здійснюється на державному рівні один раз на два роки. Основою для формування сукупності респондентів для проведення обстеження є генеральна сукупність одиниць для обстежень з питань статистики праці (ОПСП) – юридичні особи та їхні відокремлені підрозділи із середньою кількістю найманих працівників 10 і більше осіб, що ідентифіковані в ЄДРПОУ [7]. Роботи з визначення генеральної сукупності виконуються відповідно до плану державних статистичних спостережень.

Джерелами інформації для формування сукупності одиниць є дані РСО.

Обстеження УПП охоплює звітні одиниці, які мають такі види економічної діяльності (ОВД):

Код за КВЕД		Назва секцій (груп)
секції	групи	
A	01.1	Вирощування однорічних і дворічних культур

Код за КВЕД		Назва секцій (груп)
секції	групи	
	01.2	Вирощування багаторічних культур
	01.3	Відтворення рослин
	01.4	Тваринництво
	01.5	Змішане сільське господарство
	01.6	Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяврожайна діяльність
В		Добувна промисловість і розроблення кар'єрів
С		Переробна промисловість
Д		Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря
Е		Водопостачання; каналізація, поводження з відходами
Ф		Будівництво
Н		Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність

Сукупність звітних одиниць обстеження УПП формують шляхом відбору з генеральної сукупності за видами економічної діяльності та з урахуванням чисельного цензу (критерії кількості працівників за видами діяльності наведено в додатку 1). Види економічної діяльності наведено відповідно до національного класифікатора України ДК 009:2010, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 11.10.2010 № 457, зі змінами від 29.11.2010 № 530, згідно з яким обстеження здійснюється, починаючи зі звіту за 2013 рік. До 2011 року включно інформація розроблялась відповідно до національного класифікатора України ДК 009:2005 (види діяльності та критерії кількості працівників наведені у додатку 2).

Перелік видів економічної діяльності для обстеження УПП визначено експертним шляхом. Відбір одиниць обстеження згідно з критеріями кількості працюючих на підприємстві забезпечує охоплення 90–95% найманих працівників, зайнятих в умовах, що не відповідають санітарно-гігієнічним нормам (без урахування найманих працівників статистично малих підприємств і у фізичних осіб-підприємців).

На державному рівні сформовану сукупність звітних одиниць, відібраних для проведення обстеження, розподіляють відповідно до ознаки місця здійснення діяльності (фактичної адреси) цієї одиниці та передають в електронному вигляді на регіональний рівень. Унесення змін до сформованого переліку не передбачено.

3.2. Організація робіт щодо збору й обробки інформації

Респондент заповнює звіт у цілому по підприємству, без виділення структурних підрозділів.

Звіт на паперових носіях надають до органу державної статистики за місцем здійснення діяльності підприємства (відокремленого підрозділу) у термін, визначений на бланку форми. Якщо респонденти надають зазначені форми як електронні звіти, вони здійснюють їх подання органам державної статистики відповідно до встановленого порядку.

На районному й обласному рівнях обробки отримані від респондентів первинні звіти за ф.№ 1-ПВ (умови праці) вводять у базу даних комплексу електронної обробки інформації (КЕОІ), аналізують, контролюють. Первинну інформацію (проконтрольовані звіти) в електронному вигляді передають від Р(М)ВС до ГУС каналами зв'язку.

На обласному рівні інформацію узагальнюють і формують зведені таблиці в цілому по області, за видами діяльності та районами й містами.

Передану на державний рівень каналами зв'язку первинну інформацію контролюють, узагальнюють у цілому по країні, за видами діяльності та регіонами.

Терміни передачі інформації на регіональний і державний рівні визначені технологічним планом державних статистичних спостережень і технологічним графіком передачі інформації, розробленим ГУРС.

3.3. Розробка та поширення результатів державного статистичного спостереження

Узагальнення інформації за показниками ф.№ 1-ПВ (умови праці) здійснюють на територіальному та державному рівнях шляхом підсумовування показників згідно з варіантами угруповань у відповідному КЕОІ. Після формування електронних зведень формують вихідні таблиці на обласному та державному рівнях.

На всіх рівнях обробки інформацію узагальнюють відповідно до ознаки території здійснення діяльності одиниці спостереження, тобто за місцем прикладання праці найманих працівників.

Результати обстеження УПП органи державної статистики формують у розрізах:

– **на регіональному рівні**: зведена інформація за регіоном у цілому, у розрізі міст (районів), видів економічної діяльності, за організаційно-правовими формами господарювання;

– **на державному рівні**: зведена інформація по країні в цілому; за регіонами (Автономна Республіка Крим, області, м. Київ та м. Севастополь); за видами економічної діяльності, за організаційно-правовими формами господарювання.

У результаті обробки інформації, крім абсолютних показників щодо облікової кількості працівників, зайнятих в умовах, що не відповідають

санітарно-гігієнічним нормам і кількості працівників, які отримують пільги чи компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці, у тому числі з розподілом за статтю, отримують також відносні показники, які характеризують темпи зміни кількості зазначених працівників порівняно з попереднім періодом, питому вагу працівників, які працюють під впливом кожного шкідливого виробничого фактора в загальній кількості працівників, питому вагу працівників, яким надаються пільги та компенсації за роботу в шкідливих умовах у загальній кількості працівників, у тому числі за окремими видами пільг (пенсій, додаткових відпусток, доплат, лікувально-профілактичного харчування тощо).

За результатами розробки даних обстеження УПП органи державної статистики формують архів і динамічні ряди даних із метою їх збереження. Бази даних формують на підставі первинних звітів підприємств і зберігають у терміни, передбачені постановкою задачі на програмне забезпечення цього державного статистичного спостереження.

Узагальнену статистичну інформацію щодо стану умов праці на підприємствах оприлюднюють один раз на два роки в таких статистичних публікаціях:

- статистичний бюлетень «Стан умов праці найманих працівників»;
- статистичні збірники «Статистичний щорічник України», «Праця України», «Діти, жінки та сім'я в Україні», «Соціальні індикатори рівня життя населення»;
- економічні доповіді «Ринок праці», «Гендерні аспекти ринку праці в Україні (аналітичний огляд за матеріалами державних статистичних спостережень з праці)».

Статистичну інформацію згідно з показниками ф. № 1-ПВ (умови праці) на запити користувачів органи державної статистики надають у паперовому вигляді, на магнітних, електронних носіях, засобами зв'язку (у т.ч. розміщення на веб-сайті), шляхом безпосереднього виписування в порядку та на умовах, визначених Держкомстатом.

Література

1. Закон України «Про державну статистику» (зі змінами та доповненнями) від 2 жовтня 1992 року № 2657-XI.
2. Закон України «Про охорону праці» (зі змінами та доповненнями) від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII.
3. Закон України «Про відпустки» (зі змінами та доповненнями) від 15 листопада 1996 року № 504/96-ВР.
4. Закон України «Про пенсійне забезпечення» (зі змінами та доповненнями) від 5 листопада 1991 року № 1788-XII.
5. Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, затверджена наказом Міністерства охорони здоров'я СРСР від 12.08.1986 № 4137-86.
6. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442.
7. Методика формування вибірки для проведення поточних обстежень підприємств із питань статистики праці / Затверджено наказом Держкомстату від 31.05.2010 № 202 – 34 с.;
8. Положення про Реєстр статистичних одиниць та формування основ сукупностей одиниць статистичних спостережень за діяльністю підприємств, Держкомстат, 2009.
9. Інструкція зі статистики кількості працівників, затверджена наказом Держкомстату від 28.09.2005 № 286 (зі змінами від 05.10.2006 № 466) та зареєстрована в Міністерстві юстиції України 30.11.2005 за № 1442/11722.
10. Інструкція щодо заповнення форми № 1-ПВ (умови праці) (один раз на два роки) «Звіт про стан умов праці, пільги та компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці», затверджена наказом Держкомстату від 19.10.2004 № 542 та зареєстрована в Міністерстві юстиції 19.10.2004 за № 1331/9930.
11. Глосарій до плану статистичного спостереження – К.: Держкомстат, 2009.
12. Статистика: [підручник] / [Герасименко С.С., Головач А.В., Єріна А.М. та ін.]; за наук. ред. д-ра ек. наук Герасименка С.С. – [2-ге вид., перероб. і доп.] – К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.
13. «Методологические положения по статистике» (выпуск 4, раздел 3.6) М54 Федеральная служба государственной статистики Российской Федерации. – М., 2003. – 248 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.gks.ru/bgd/free/B99_10/Main.htm

**Критерії відбору підприємств за кількістю працюючих
для формування сукупності звітних одиниць державного статистичного
спостереження «Умови праці на підприємствах»
згідно з національним класифікатором України
ДК 009:2010**

(починаючи з 2013 року)

Код за КВЕД-2010		Вид економічної діяльності	Середньо-облікова кількість найманих працівників (= або >)
секції	розділу		
A	01	Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	20
B		Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	50
C		Переробна промисловість	30
		крім видів діяльності:	
	18	Поліграфічна діяльність, тиражування записаної інформації	20
D		Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	50
E		Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	50
F		Будівництво	30
H		Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	20

**Критерії відбору підприємств за кількістю працюючих
для формування сукупності звітних одиниць державного статистичного
спостереження «Умови праці на підприємствах»
згідно з національним класифікатором України
ДК 009:2005**

(до 2011 року включно)

Код за КВЕД-2005		Вид економічної діяльності	Середньо-облікова кількість найманих працівників (= або >)
секції, підсекції	розділу, групи		
A	01	Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послуги	20
C		Добувна промисловість	50
D		Переробна промисловість	30
		крім видів діяльності:	
DE	22	Видавнича та поліграфічна діяльність, тиражування записаних носіїв інформації	20
E		Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	50
F		Будівництво	30
I		Діяльність транспорту та зв'язку	20
		крім видів діяльності:	
	63.3	Послуги з організації подорожувань	10